

ferne paa denne Art Obligationer. De Betragtninger, der have ledet til denne Lov, maa affirat kunne føre til det Samme for andre Samfundsklassers Bedkommende. — Hvad de Forslag angaar, der ere fremkomne om Uvidelsen til Kjøbstæderne, og om Maximalgrændsens Forhøjelse, som blev vedtaget ved 2den Behandling, skal jeg udtale, at, da jeg er imod Loven, er jeg imod en hvilken som helst Uvidelse. Forresten er det klart, at det er en Retfærdigheds Sag at give Kjøbstæderne det Samme som Landet, men jeg ser mig desværre ikke istand til at opfylde en saadan Retfærdighedsbehandling, naar jeg betragter selve Grundlaget som forkert. Denne Lovs filantropiske Karakter, som blev saa stærkt fremhævet i det andet Thing, haade af den høitæredede Minister og af ærede Medlemmer der, er nu fuldstændig forladt. Naar har man givet denne Stats-Rentegaranti til Eiendomsbesiddere, som kunne faae Laan i de nuværende Kreditkasser? Jeg ser ikke Spor af Grund til at hæve Grændsen til 5,000 Kr., naar man ikke vil gaa videre og anerkjende det Princip, at det er Staten, der skal være den egentlige Kraftkilde til alle økonomiske Fremskridt (A. H. Nielsen: Ja, lad den blive det!). Ja, jeg veed meget vel, at denne Lov er efter det ærede Medlems Hoved, og jeg fortaenker ham derfor ikke i, at han er glad over den. Jeg beder ærede Medlemmer, som mulig maatte være enige med mig, fjøndt jeg tvivler paa, at det er Tilfældet med flere end med det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling), erindrer den gamle Regel: principis obsta! staa mod i Begyndelsen! Jeg vil bede dem betænke, hvor vanstelig Stillingen vilde blive, naar senere vidtgaaende Fordringer blive stillede med den samme moralske Ret som den, hvormed denne Fordring er stillet; hvor vanstelig det da vil blive at stoppe paa den paabegyndte Bane. Jeg fremhæver dette, fordi jeg ifjor selv var med, og der var Mange, der mente, fjøndt jeg ikke tror, at det blev udtalt her, men jeg er berettiget til at sige det, at Mange mente, at vi derved kom ind paa en ny Bei ved at lade Staten understøtte private Foreninger ved aarlige Tilskud. Nu er jeg naturligvis langt, langt overfløjet. Jeg gaar ikke videre i min Anerkjendelse af Statens Forpligtelse overfor økonomiske Foretagender af denne Natur; men jeg tillader mig at minde om, at jeg har været med til det første Skridt, hvor der var Tale om, at Staten skulde støtte alle i økonomisk Henseende uheldige Stillede, naar de af sig selv og ved eget Initiativ kunne skabe de Institutioner, som man maatte anse for nyttige for deres Væbære.

Winther: Det er ikke første Gang, vi have hørt den ærede sidste Taler udtale sig i samme Retning som idag. Han vil absolut have, at man

skal holde fast paa Principerne, og vil ikke tillade, at der tages nye Forholdsregler ligeoverfor nye Forhold, der, som det ses fra andre Statssamfund, kunne bringe stor Forlegenhed tilstede. Det vil det ærede Medlem ikke indlade sig paa; han beskæler næsten, at han er kommen til at gaa saa vidt i den Retning, som han er. Jeg husker godt, at ifjor gjorde den ærede Talers Uttringer samme Indtryk paa mig som de, jeg hørte idag. Hver Gang jeg hører den Slags Udtalelser, kommer jeg altid til at tænke paa dem, der maa sige: „Gud fri mig fra mine Venner; mine Fjender kan jeg nok blive færdig med.“ Derfor der er Nogen, der kan stille de bedre stillede Samfundsklasser i et mere ubehageligt Lys ligeoverfor dem, der have det ringere i vort Samfund, saa er det det ærede Medlem: han hører til de farlige Venner. Det forekommer mig — men maaffe jeg hørte feil —, at det ærede Medlem troede ikke, at der var Andre end det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling) og han selv der havde udtalt sig eller arbejdet i den Retning, han sagde. Derfor jeg har hørt rigtigt, glæder det mig, at den sunde Sands i denne Forsamling er saa stor, at der ikke kan ventes at blive stærk Tilslutning for den Slags Principer, som blive udtalte af det ærede Medlem. Forresten vil jeg kun sige dette, at det ærede Medlem har intet Ansvar; derimod har Regjeringen Følelsen af et Ansvar for, at vort Samfunds Udvikling gaar rolig for sig, og jeg kan derfor ikke tilbageholde, at det har været mig en særdeles Glæde at se af tidligere Udtalelser af den ærede Minister, at han har en Fornemmelse af, at det er Rigtigt og Godt for alle Klasser i Samfundet, at der gjøres Skridt af den Art, der tilsigtes ved denne Lov. Jeg veed jo, at den ærede Minister har modsat sig, at man vilde udelukke Huse, som ikke havde Andet end en Hæve; han har holdt paa, at de ogsaa skulde med. Naar man ser en saadan Udtalelse af den nuværende Regjerings Repræsentant i denne Sag — og det er aldeles ikke, fordi jeg er nogen særlig Tilhænger af denne Regjering, at jeg siger dette —, kan man ikke Andet end glæde sig over, at Regjeringen har Sands for og Følelse af, hvad vi skylder Samfundet i det Hele, for at vi her kunne blive fri for det samme fjendtlige Forhold mellem de mere ugunstige stillede og de bedre stillede Samfundsklasser, som man i saa høi Grad lider under andetsføds. Jeg antager, det kommer af, at Regjeringen har Ansvar. Det ærede Medlem maa indse, at, naar han kun har en Mand med sig, kan han saa overordentlig godt lade det gaa, som det kan; de vide saa, at det ikke gjør Noget, at de udtale sig, som de gjøre. De kunne være ganske rolige og sige, ihvad der saa sker: „Vi vabste vore Hænder i Ustyrbighed“, vi have ingen Part i det. Gaar det til den ene Side, er det ikke deres Skyld, og gaar det til den anden Side, er det heller ikke deres Skyld.